Kulturutskottets betänkande 1985/86:14

om anslag till ungdomsorganisationer (prop. 1985/86:100 bil. 10 delvis)

KrU
1985/86:14

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet de förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1985/86:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under avsnittet Ungdomsorganisationer (punkterna F 54–F 57) samt motioner som väckts i anslutning härtill.

Regeringen föreslår att bidraget till statens ungdomsråd förs upp med 3 751 000 kr. Vidare föreslås att bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet skall ökas med 403 000 kr. till 49 338 000 kr., varvid det rörliga bidraget ökas från 29 kr. till 30 kr. per medlem. Bidraget till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet föreslås ökat med 8,6 milj. kr. till totalt 94 600 000 kr. Bidraget till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna föreslås utgå med 9 615 000 kr.

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen på alla punkter och avstyrker samtliga motioner.

Åtta reservationer och ett särskilt yttrande har avlämnats.

Moderata samlingspartiet uttalar sig för en avveckling av statens ungdomsråd samt av anslagen till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna och ungdomsorganisationernas lokala verksamhet. Vidare föreslås att bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet skall minskas med 8 milj. kr.

Centerpartiet och vänsterpartiet kommunisterna förordar i en gemensam reservation att ett bidrag om 2 milj. kr. skall lämnas för solidaritetsarbete inom ungdomsorganisationerna. Vidare föreslår centerpartiet att bidrag skall utgå till vissa radioorganisationer. I ett särskilt yttrande pläderar centerpartiets ledamöter för att det statliga stödet till ungdomsorganisationerna bör höjas kraftigt.

Folkpartiet förordar att bidrag skall utgå till studentförbund.

Åttonde huvudtiteln

1. Statens ungdomsråd

Regeringen har i proposition 1985/86:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under punkt F 54 (s. 473) föreslagit riksdagen att till Statens ungdomsråd för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 3 751 000 kr.

Motioner

I motion 1985/86:Kr312 av Karin Söder m. fl. (c) yrkas att riksdagen till Statens ungdomsråd för solidaritetsarbete inom ungdomsorganisationerna anslår 2 milj. kr. i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

16. att riksdagen till Statens ungdomsråd för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1 875 000 kr.

Utskottet

Förslaget i propositionen innebär att anslaget till statens ungdomsråd höjs med 47 000 kr. till totalt 3 751 000 kr.

Enligt motion Kr318 (m) bör ungdomsrådet avvecklas och rådets uppgift att fördela bidrag till ungdomsorganisationerna föras över till skolöverstyrelsen. Motionärerna menar att avvecklingen av ungdomsrådet kan ske under hösten 1986. De beräknar därför medel för endast ett halvt år och föreslår att anslaget förs upp med 1 875 000 kr.

Sedan år 1981 har utskottet varje år (KrU 1980/81:25, 1981/82:22, 1982/83:26, 1983/84:19, 1984/85:17) behandlat förslag med samma syfte som det nu föreliggande. Utskottet, som avstyrkt förslagen, har pekat på att i ungdomsrådets uppgifter ingår att överväga mål och riktlinjer för samhällets stöd till ungdomsorganisationerna samt verka för en samordning av de statliga insatser som avser verksamheten bland barn och ungdomar. Ungdomsrådets uppgifter är för närvarande föremål för översyn av en sakkunnig inom utbildningsdepartementet (U 1985:N). Översynen skall enligt de riktlinjer för arbetet som departementet angett undersöka möjligheterna till samordning av arbetet med barn- och ungdomsfrågorna inom barnmiljörådet, brottsförebyggande rådet och ungdomsrådet. Vid översynen bör såväl ansvarsfördelningen och samordningen mellan de tre organen som olika organisatoriska lösningar prövas. Den sakkunnige bör även pröva om arbetet skulle kunna bedrivas effektivare, t. ex. om ansvaret samlades hos ett enda organ. Vidare bör övervägas om någon eller några av de uppgifter som i dag handläggs av de tre råden kan föras över till skolöverstyrelsen eller socialstyrelsen.

Med hänvisning till vad som anförts avstyrker utskottet motion Kr318 yrkande 16.

I motion Kr312 (c) föreslås att 2 milj. kr. skall anslås till ungdomsrådet för solidaritetsarbete som anordnas av ungdomsorganisationerna. Motionärerna erinrar om att många ungdomar under världsungdomsåret 1985 har engagerat sig i solidaritetsfrågor av internationell karaktär, t. ex. arbete för att förändra apartheidsystemet i Sydafrika. De anser att engagemang av detta slag måste stödjas för att därigenom fördomar och främlingskap mellan olika nationaliteter och länder skall motverkas.

Ungdomsrådet bedriver sedan år 1982 en försöksverksamhet för och bland invandrarungdom. Denna verksamhet som bedrivs med medel från allmänna

arvsfonden och i samarbete med invandrarverket går bl. a. ut på att skapa ett fungerande samarbete mellan svenska föreningar och invandrarföreningar samt att främja kontakter mellan invandrarungdom och svensk ungdom.

Verksamheten, som omfattar sex projekt, kommer att avslutas 1986 och en utvärdering skall presenteras sommaren 1987.

Med anledning av världsungdomsåret 1985 har regeringen beslutat att 30 milj. kr. av arvsfondsmedel skall användas under en treårsperiod för särskilda utvecklings- och försöksprojekt. Av dessa medel disponeras 10 milj. kr. för försöks- och utvecklingsarbete inom barn- och ungdomsorganisationerna. Projekt i samband med världsungdomsåret kommer att avslutas under år 1986.

Utskottet vill även erinra om de bidrag till informationsarbete i Sverige om u-länder som lämnas från SIDA:s informationsanslag. För innevarande budgetår har SIDA inom en total ram av 24,6 milj. kr. avsatt ca 17 milj. kr. för detta ändamål. Bland de organisationer som får s. k. generella bidrag för informationsverksamhet märks studieförbunden och Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer. Förutom dessa generella bidrag finns det även möjligheter att ur informationsanslaget ansöka om bidrag för olika projekt.

Mot denna bakgrund konstaterar utskottet att samhället ger ett betydande stöd till det värdefulla arbete som bedrivs inom olika organisationer, bl. a. ungdomsorganisationerna, i syfte att öka förståelsen mellan olika folk och folkgrupper. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motion Kr312. Utskottet tillstyrker alltså regeringens förslag till medelsanvisning.

Utskottet hemställer

1. beträffande *bidrag till solidaritetsarbete inom ungdomsorganisationer*

att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr312 i ifrågavarande del,

2. beträffande *medelsanvisningen till statens ungdomsråd*

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 samt med avslag på motionerna 1985/86:Kr312 i ifrågavarande del och 1985/86:Kr318 yrkande 16 till *Statens ungdomsråd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 3 751 000 kr.

2. Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.

Regeringen har under punkt F 55 (s. 474–477) föreslagit riksdagen att

1. godkänna de ändrade regler för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet som förordats i propositionen,

2. godkänna de ändrade regler för bidrag till handikapp- och invandrarorganisationer som förordats i propositionen,

3. godkänna att bidrag utgår till fyra nya organisationer enligt vad som förordats i propositionen,

4. till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 49 338 000 kr.

I motion 1985/86:Kr203 av Margareta Andrén (fp) och Barbro Sandberg (fp) yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om möjlighet för studentförbunden att söka bidrag på samma villkor som kvinnoförbunden samt att medlen för detta överförs från utbildningsdepartementet till civildepartementet.

I motion 1985/86:Kr237 av Gunnar Björk i Gävle m. fl. (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att ett bidragssystem konstrueras för de radioorganisationer som står utanför bidragssystemen.

I motion 1985/86:Kr239 av Elving Andersson (c) och Rune Backlund (c) yrkas att riksdagen beslutar att det rörliga bidraget till ungdomsorganisationerna i intervallet 3 001–40 000 medlemmar höjs till 31 kr. per medlem.

I motion 1985/86:Kr289 av Gunnar Björk i Gävle (c) yrkas

1. att riksdagen uttalar sig för att uppräkningen av stödet till ungdomsorganisationerna i fortsättningen sker i takt med kostnadsutvecklingen.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om ungdomsorganisationerna.

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ledarutbildning och åldersgränsen för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet,

18. att riksdagen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 41 338 000 kr.

I motion 1985/86:Kr327 av Maria Leissner (fp) yrkas att riksdagen beslutar att Elevorganisationen skall erhålla grundbidrag och rörligt bidrag enligt förordningen om statsbidrag till vissa ungdomsorganisationer.

Gällande bestämmelser

Från anslaget utgår bidrag till den centrala verksamheten inom de ungdomsorganisationer som regeringen förklarat berättigade till statsbidrag enligt förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer. Vidare utgår bidrag till vissa samarbetsorgan samt bidrag i särskild ordning till den centrala verksamheten inom vissa ungdomsorganisationer.

Statsbidrag till central verksamhet utgår enligt nyssnämnda förordning endast till organisation som bedriver verksamhet huvudsakligen bland barn och ungdom och som har minst 3 000 medlemmar i åldern 7–25 år samt lokalavdelningar i minst hälften av landets landstingskommuner.

Statsbidraget utgår i form av grundbidrag och rörligt bidrag. Grundbidraget utgör 315 000 kr. Det rörliga bidraget uppgår budgetåret 1985/86 till 29 kr. per medlem i intervallet 3 001–40 000 medlemmar och till 25 kr. per medlem över 40 000. Vid beräkningen av bidraget till vissa organisationer

med verksamhet bland handikappade barn och ungdomar gäller enligt särskilt regeringsbeslut att bidrag utgår om organisationen har mer än 1 500 medlemmar i åldern 7–25 år. Utöver grundbidragen utgår rörligt bidrag även för antalet medlemmar i intervallet 1 501–3 000, varvid bidraget per medlem är 114 kr. I övrigt utgår bidrag enligt de generella bestämmelserna. När ungdomsorganisation första gången erhåller bidrag till central verksamhet utgår bidraget endast i form av grundbidrag. Grundbidraget sätts därvid ned till hälften av vad annars skulle ha utgått. Även för det andra redovisningsår för vilket organisationen erhåller bidrag för central verksamhet utgår endast grundbidrag men nu utan nedsättning. För organisationer som inte längre uppfyller villkoren i fråga om antalet medlemmar gäller motsvarande regler för nedtrappning av bidraget.

Utskottet

I propositionen föreslås att anslaget höjs med 403 000 kr. till totalt 49 338 000 kr. Härav beräknas för grundbidrag ett medelsbehov av ca 20 milj. kr. och för rörligt bidrag drygt 23 milj. kr.

Grundbidrag bör enligt propositionen utgå med ett oförändrat belopp om 315 000 kr. medan det rörliga bidraget föreslås höjt med 1 kr. till 30 kr. per medlem i intervallet 3 001–40 000 medlemmar och 26 kr. per medlem över 40 000 medlemmar. Vidare föreslås vissa ändringar av bidragsbestämmelserna när det gäller handikapp- och invandrarorganisationer. För handikapporganisationer bör lägsta bidragsgrundande medlemsantal vara 500 medlemmar och för invandrarorganisationer 1 500 medlemmar. Vidare bör invandrarorganisationer ha lokalavdelningar i minst sex av landets landstingskommuner. Förslaget överensstämmer i huvudsak med förslag som ungdomsrådet har lagt fram.

Det rörliga bidraget till handikapporganisationer som nu utgår med 114 kr. per medlem utöver 1 500 föreslås sänkt till 73 kr. per medlem utöver 500. Som skäl härför anges bl. a. att det sänkta kravet på antalet medlemmar i dessa organisationer innebär att de flesta organisationer kommer att erhålla bidrag för i stort sett dubbelt så många medlemmar som tidigare. De ändrade bidragsbestämmelserna innebär totalt sett en väsentlig höjning av det rörliga bidraget.

Fyra nya organisationer föreslås bli bidragsberättigade fr. o. m. budgetåret 1986/87, nämligen Riksförbundet mot Astma-Allergi, Psoriasisförbundet (PSO-Ung), Assyriska riksförbundet och Syrianska riksförbundet.

I motion Kr239 (c) föreslås att det rörliga bidraget skall höjas till 31 kr. per medlem i intervallet 3 001–40 000 medlemmar. Motionärerna menar att det statliga stödet till ungdomsorganisationerna trots vissa höjningar inte har följt kostnadsstegringarna. Förslaget i propositionen ligger på en för låg nivå, och det är nödvändigt med en ytterligare höjning av det rörliga bidraget.

Den höjning av det rörliga bidraget som motionärerna förespråkar beräknas medföra ett ökat medelsbehov av ca 700 000 kr. I nuvarande budgetläge anser sig utskottet inte böra tillstyrka en höjning av det rörliga bidraget utöver regeringens förslag. Motion Kr239 avstyrks alltså.

En minskning av bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verk-

Rättelse: S.12, rad 5 under 4. utgår

samhet med 8 milj. kr. föreslås i motion Kr318 (m). Motionärerna förordar att den övre åldersgränsen för statsbidrag sänks till 21 år, vilket skulle medföra en besparing om 10 milj. kr. De anser dock att 2 milj. kr. bör anslås för förstärkt ledarutbildning och föreslår därför att ett anslag av 41 338 000 kr. skall anvisas för ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.

Motionsyrkanden om sänkt övre åldersgräns har på kulturutskottets förslag avslagits av riksdagen vid flera tillfällen (se senast KrU 1984/85:17 s. 10). Utskottet finner inte skäl att ändrå sitt tidigare ställningstagande i frågan. Som följd härav bör även förslaget om en minskning av bidraget avstyrkas. Utskottet avstyrker alltså motion Kr318 i här aktuell del (yrkandena 17 och 18).

Förslag som syftar till att ytterligare en organisation, Elevorganisationen, skall bli bidragsberättigad förs fram i motion Kr327 (fp). Enligt motionären uppfyller denna organisation kraven enligt förordningen för att bli berättigad till statsbidrag. Elevorganisationen erhåller för närvarande anslag i särskild ordning. I budgetpropositionen beräknas ett anslag om 1 170 000 kr. för organisationen.

Utskottet anser sig inte ha anledning att frångå förslaget i propositionen och avstyrker alltså motionen.

Med hänvisning till vad som anförts tillstyrker utskottet att riksdagen godkänner förslagen i propositionen om dels ändrade regler för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet och till handikapp- och invandrarorganisationer, dels att ytterligare fyra organisationer skall bli bidragsberättigade. Regeringens förslag till medelsberäkning tillstyrks.

Riksdagen bör enligt motion Kr289 (c) uttala sig för att bidraget till ungdomsorganisationerna i fortsättningen uppräknas i takt med kostnadsutvecklingen. Motionären anför att ungdomsorganisationerna har under senare år fått vidkännas en betydande försämring av bidragen om man ställer dem i relation till kostnadsutvecklingen. På sikt kan detta förhållande få förödande konsekvenser för organisationerna. Motionärens förslag syftar till en indexreglering av bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet. Med anledning härav vill utskottet erinra om att riksdagen våren 1985 ställde sig bakom finansutskottets syn på hur utgiftspolitiken bör utformas i framtiden. Finansutskottet (FiU 1984/85:30 s. 69) angav vissa krav som bör gälla för utgiftspolitiken, bl. a. att arbetet med att begränsa automatiken i statsutgifternas tillväxt måste fortsätta. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet motion Kr289 i här aktuell del (yrkande 1).

Motionären ger även vissa allmänna synpunkter på ungdomsorganisationernas verksamhet.

I motionen anförs bl. a. följande:

Stolta paroller från världsungdomsåret om ungdomars delaktighet i den demokratiska processen etc. faller platt till marken, om man samtidigt undergräver verksamheten för deras egna organisationer. Visst är det bra om man idrottar och motionerar, men varför är det inte lika hedervärt och angeläget att ungdomar ägnar sig åt idéburen verksamhet, politik och samhällsfrågor?

Ungdomsorganisationerna bygger redan nästan helt sin verksamhet på

ideella insatser men ändå anses det mer angeläget att ge mer stöd till de vuxnas fritidsaktiviteter.

Dessa synpunkter bör enligt ett yrkande i motionen riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet finner inte skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av yrkande 2 i motion Kr289.

I det följande tar utskottet upp förslag om stöd till två olika slag av organisationer som ej kan hänföras till ungdomsorganisationer, nämligen *studentförbund* och *radioorganisationer*.

I motion Kr203 (fp) föreslås att riksdagen skall uttala sig för att studentförbunden skall få möjlighet att söka bidrag på samma villkor som kvinnoförbunden och att medlen för detta ändamål förs över från utbildningsdepartementet till civildepartementet.

Utskottet har åren 1984 och 1985 (KrU 1983/84:19, 1984/85:17 s. 10) avstyrkt förslag med samma syfte som det nu föreliggande. Utskottet redovisade därvid att förslag om utredning av möjligheterna att införa ett särskilt stöd till kvinnoorganisationerna lades fram i betänkandet (SOU 1979:60) Bidrag till folkrörelser. Studentförbundens ställning berördes inte i betänkandet. År 1982 beslöt statsmakterna på grundval av förslag från en särskild utredare att införa bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet.

Enligt vad utskottet inhämtat erhåller för närvarande tre studentorganisationer bidrag enligt förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer. Utskottet anser att det inte finns tillräckliga skäl för att föreslå någon riksdagens åtgärd med anledning av motion Kr203.

I motion Kr237 (c) begärs att ett bidragssystem skall konstrueras för de radioorganisationer som står utanför bidragssystemen. Motionärerna åberopar att folkrörelseutredningen i betänkandet (SOU 1979:60) Bidrag till folkrörelser diskuterat möjligheterna att införa ett stöd till dessa organisationer.

Förslag med samma syfte som det nu föreliggande har behandlats av utskottet vid två riksmöten tidigare (KrU 1982/83:26 och KrU 1984/85:17). Vid behandlingen våren 1985 anförde utskottet bl. a. följande:

Vid riksmötet 1982/83 lämnade kulturutskottet (KrU 1982/83:26) en redogörelse för radioorganisationernas uppbyggnad och verksamhet samt för de förslag om statligt stöd till organisationerna som framlagts av folkrörelseutredningen i betänkandet (SOU 1979:60) Bidrag till folkrörelser. Det var enligt utskottets mening angeläget att frågan om statsbidrag till dessa organisationer togs upp till prövning inom regeringskansliet. Detta gav riksdagen som sin mening regeringen till känna.

Efter sin prövning av frågan anmälde regeringen i budgetpropositionen vid samma riksmöte (bil. 15 s. 8) att regeringen med hänsyn till det pressade ekonomiska läget inte fann det möjligt att föreslå ett nytt statsbidrag till radioorganisationerna.

Utskottet är medvetet om att vissa av radioorganisationerna har en svår ekonomisk situation. Med hänsyn till kravet på restriktivitet i fråga om ökade statliga utgifter avstyrker utskottet motion Kr237.

1. beträffande *ändrade regler för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr239 godkänner vad som förordats i propositionen,

2. beträffande *ändrade regler för bidrag till handikapp- och invandrarorganisationer*
att riksdagen godkänner vad som förordats i proposition 1985/86:100,

3. beträffande *bidrag till fyra nya organisationer*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr327 godkänner vad som förordats i propositionen,

4. beträffande *sänkning av övre åldersgränsen*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr318 yrkande 17,

5. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 18 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 49 338 000 kr.,

6. beträffande *principerna för framtida uppräkning av statsbidraget till ungdomsorganisationerna m. m.*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr289,

7. beträffande *bidrag till studentförbund*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr203,

8. beträffande *bidrag till radioorganisationer*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr237.

3. Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet

Regeringen har under punkt F 56 (s. 478) föreslagit riksdagen att

1. godkänna de förändrade regler för bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet som förordats i propositionen,

2. till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 94 600 000 kr.

Motion

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

19. att riksdagen till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 43 000 000 kr.,

20. att riksdagen begär att regeringen överlägger med Kommunförbundet, Riksidrottsförbundet och övriga berörda organisationer om formerna för det allmännas stöd till ungdomsorganisationerna i enlighet med vad som anförts i motionen.

I propositionen föreslås att statsbidraget, som under budgetåret 1985/86 utgår med 10 kr. för varje bidragsberättigad sammankomst, höjs med 1 kr. Detta innebär att anslaget bör öka med 8,6 milj. kr. till totalt 94,6 milj. kr.

Enligt motion Kr318 (m) bör det statliga bidraget till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet avvecklas. Motionärerna menar att det bör ankomma på kommunerna att svara för den lokala verksamheten. De föreslår därför att regeringen skall ta upp överläggningar med Kommunförbundet, Riksidrottsförbundet och övriga berörda organisationer om formerna för det allmännas stöd till ungdomsorganisationerna. Syftet med överläggningarna bör vara att åstadkomma ökad effektivitet och riktigare ansvarsfördelning inom befintlig kostnadsram. Motionärerna avvisar förslaget om höjning av statsbidraget. I motionen beräknas ett medelsbehov om 43 milj. kr.

Utskottet anser liksom föredraganden att ungdomsorganisationernas lokala barn- och ungdomsverksamhet är av stort värde för samhället. Ungdomsrådet understryker i sin anslagsframställning betydelsen för samhället av att organisationerna presterar ett stort utbud av aktiviteter i sina lokalavdelningar. De statliga och kommunala aktivitetsstöden utgör en viktig stimulans härtill. Ett genomförande av motionärernas förslag skulle, enligt utskottets mening, få oacceptabla konsekvenser för organisationernas verksamhet. Då utskottet våren 1985 (KrU 1984/85:17 s. 10) avstyrkte förslag med samma syfte som det nu föreliggande, framhöll utskottet att det inte finns några garantier för att kommunerna skulle kompensera föreningarna för bortfall av statsbidrag. För många kommuner skulle kravet på att kompensera föreningarna bli betungande.

Med hänvisning till vad som anförts avstyrker utskottet yrkandena 19 och 20 i motion Kr318. Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen.

Utskottet hemställer

1. beträffande *ändrade regler för bidrag*
att riksdagen med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 19 i denna del godkänner de förändrade regler för bidrag som förordats i proposition 1985/86:100,

2. beträffande *medelsanvisningen*
att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 19 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 94 600 000 kr.,

3. beträffande *överläggningar om stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet*
att riksdagen avslår motion 1985/86:Kr318 yrkande 20.

4. Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna

Regeringen har under punkt F 57 (s. 479) föreslagit riksdagen att till Bidrag

till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 9 615 000 kr.

Motion

I motion 1985/86:Kr318 av Ingrid Sundberg m. fl. (m) yrkas, såvitt nu är i fråga,

21. att riksdagen beslutar avveckla det statliga stöd som upptagits under Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna.

Utskottet

I propositionen föreslås en höjning av anslaget med 280 000 kr. till totalt 9 615 000 kr. Enligt ett yrkande i motion Kr318 (m) bör riksdagen besluta avveckla detta anslag. Motionärerna anser att det i första hand bör vara en kommunal uppgift att ge stöd till ferieverksamheten.

Utskottet anser att riksdagen bör anvisa medel för ändamålet även för nästa budgetår. Motionen avstyrks i här aktuell del.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 21 till *Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 9 615 000 kr.

Stockholm den 13 mars 1986

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Lars Ahlmark (m), Anders Nilsson (s), Sylvia Pettersson (s), Margareta Mörck (fp), Erkki Tammenoksa (s), Kerstin Göthberg (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Margareta Fogelberg (fp) och Håkan Stjernlöf (m).

Reservationer

1. Bidrag till solidaritetsarbete inom ungdomsorganisationer samt medelsanvisningen till statens ungdomsråd (punkt 1)

Karl Boo (c), Kerstin Göthberg (c) och Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar "Mot denna" och slutar "till medelsanvisning" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det engagemang som finns bland ungdomar för att överbrygga fördomar och främlingskap mellan olika

nationaliteter och länder på allt sätt bör tas till vara och stödjas.

Även om samhället ger stöd och bidrag till solidaritetsarbete i olika former är det viktigt att det engagemang som finns inom ungdomsorganisationerna får reguljärt stöd och inte endast stöd till vissa projekt. Med hänsyn härtill tillstyrker utskottet motion Kr312. Riksdagen bör därför med bifall till motionen vid medelsanvisningen beräkna 2 milj. kr. utöver vad regeringen gjort.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *bidrag till solidaritetsarbete inom ungdomsorganisationer*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr312 i ifrågavarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. beträffande *medelsanvisningen till statens ungdomsråd*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr312 i ifrågavarande del samt med avslag på motion 1985/86:Kr318 yrkande 16 till *Statens ungdomsråd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 5 751 000 kr.

2. Medelsanvisningen till statens ungdomsråd (punkt 1, mom. 2)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Håkan Stjernlöf (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar "Sedan år" och slutar "yrkande 16" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att en avveckling av ungdomsrådet bör ske under hösten 1986. I samband därmed bör rådets uppgifter när det gäller fördelning av bidrag överföras till skolöverstyrelsen. Med hänsyn till att avvecklingen skall kunna vara slutförd till årsskiftet 1986-1987 bör anslaget beräknas endast för halva budgetåret i enlighet med vad som föreslås i motion Kr318 yrkande 16.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *medelsanvisningen till statens ungdomsråd* att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 samt med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 16 och med avslag på motion 1985/86:Kr312 i ifrågavarande del till *Statens ungdomsråd* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1 875 000 kr.

3. Sänkning av övre åldersgränsen (punkt 2, mom. 4)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Håkan Stjernlöf (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar "Motionsyrkanden om" och slutar "och 18)" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser med hänsyn till det statsfinansiella läget att olika möjligheter till besparingar bör tas till vara. En sådan besparingsåtgärd är att enligt förslaget i motion Kr318 sänka åldersgränsen till 21 år vilket dessutom

medverkar till att bättre definiera begreppet ungdomsorganisation. Den besparing som härigenom blir möjlig kan beräknas uppgå till 10 milj. kr. Utskottet förordar alltså att en sådan sänkning kommer till stånd. Av den besparing som görs bör 2 milj. kr. dock återgå till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet som förstärkning av ledarutbildningen.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *sänkning av övre åldersgränsen*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 17 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Medelsanvisningen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m. (punkt 2, mom. 5)

Under förutsättning av bifall till reservation 3

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Håkan Stjernlöf (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar "Med hänvisning" och slutar "medelsberäkning tillstyrks" bort ha följande lydelse:

Beträffande statsbidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet har utskottet i det föregående uttalat sig för att bidragsreglerna bör ändras så att den övre åldersgränsen sänks till 21 år och att vissa medel bör utgå för förstärkt ledarutbildning. Med hänsyn härtill räknar utskottet med att medelsbehovet minskar med 8 milj. kr. Förslagen i propositionen om dels ändrade regler för bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet och till handikapp- och invandrarorganisationer, dels att ytterligare fyra organisationer skall bli bidragsberättigade tillstyrks.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av propositon 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 18 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 41 338 000 kr.,

5. Bidrag till studentförbund (punkt 2, mom. 7)

Margareta Mörck och Margareta Fogelberg (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar "Utskottet har" och slutar "motion Kr203" bort ha följande lydelse:

Studentförbunden kan i dag få bidrag enligt förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer. Bidrag utgår alltså endast för medlemmar under 25 år. Enligt en undersökning utförd av studentkåren vid universitetet i Stockholm är drygt 60 % av de studerande över 25 år. Åldersstrukturen bland studentförbundens medlemmar torde vara ungefär densamma. Studentförbunden kan därför enligt gällande normer inte räknas som någon ungdomsorganisation.

Det är rimligt att samma bestämmelser som gäller för statliga bidrag till kvinnoförbundens verksamhet även bör gälla för studentförbunden. Kvinnoförbunden får bidrag för medlemmar över 15 år. Detta bidrag handläggs av civildepartementet.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *bidrag till studentförbund*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr203 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Bidrag till radioorganisationer (punkt 2, mom. 8)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar "Förslag med" och slutar "motion Kr237" bort ha följande lydelse:

Frågan om ett statligt bidrag till radioorganisationer har behandlats vid flera tillfällen tidigare. Utskottet har därvid bl. a. redovisat de förslag om ett stöd till dessa organisationer som förts fram i betänkandet (SOU 1979:60) Bidrag till folkrörelser. Vissa radioorganisationer har nu en besvärlig ekonomisk situation. Utskottet anser därför att det är angeläget att frågan om statsbidrag till dessa organisationer åter prövas i syfte att införa ett bidragssystem för de radioorganisationer som nu inte kan erhålla bidrag enligt de bestämmelser som gäller.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *bidrag till radioorganisationer*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr237 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

7. Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet (punkt 3)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Håkan Stjernlöf (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar "Utskottet anser" och slutar "i propositionen" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare betonat att reglerna för bidrag till ungdomsorganisationerna är förknippade med vissa svagheter. Det statliga betänkandet (SOU 1979:60) Bidrag till folkrörelser slog fast principen att statligt stöd endast skall ges till riksorganisationer, landstingsbidrag till distriktsorganisationer och kommunala bidrag till lokal verksamhet. Även i utredningen Fritidspolitik och samhällsstöd (statens ungdomsråd 1981) anslöt man sig till denna huvudprincip. Denna princip synes även regeringen numera ansluta sig till när det gäller andra specialdestinerade statsbidrag till kommunerna.

Ur anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet utgår stöd till ett stort antal ungdomsorganisationer som förklarats berättigade till bidrag, bl. a. föreningar som är anslutna till Sveriges riksidrottsförbund och politiska ungdomsföreningar. Det är vanligt att kommunerna till föreningar-

na utger ett aktivitetsstöd av samma storlek och enligt samma regler som gäller för det statliga stödet. Utöver detta förekommer andra kommunala stödformer. Sammanlagt innebär mångfalden stödformer en orimlig pappersexercis och endast 60 % av föreningarna rekvirerar ifrågavarande statsbidrag.

Utskottet anser att regeringen bör ges i uppdrag att överlägga med Kommunförbundet, Riksidrottsförbundet och övriga berörda organisationer om formerna för det allmännas stöd till ungdomsorganisationerna så att ökad effektivitet och riktigare ansvarsfördelning uppnås inom befintlig kostnadsram. Vid behov skall regeringen, exempelvis i tilläggsbudgeten, återkomma till riksdagen med av överläggningen föranledda förslag.

I avvaktan på resultatet av dessa överläggningar bör medel för den lokala ungdomsverksamheten beräknas endast för halva budgetåret. En höjning av anslaget enligt förslaget i propositionen bör ej ske.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *ändrade regler för bidrag*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 19 i denna del avslår proposition 1985/86:100 i vad avser godkännande av de förändrade regler för bidrag som förordats i propositionen,

2. beträffande *medelsanvisningen*

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 19 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 43 000 000 kr.,

3. beträffande *överläggningar om stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 20 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

8. Bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna (punkt 4)

Ingrid Sundberg, Lars Ahlmark och Håkan Stjernlöf (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar "Utskottet anser" och slutar "aktuell del" bort ha följande lydelse:

Stödet till lokal ungdomsverksamhet bör i första hand vara en angelägenhet för resp. kommun. Med hänvisning härtill anser utskottet att det också bör vara en kommunal uppgift att ge stöd till ferieverksamheten. Utskottet tillstyrker alltså motion Kr318 i här aktuell del.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:Kr318 yrkande 21 avslår proposition 1985/86:100 i vad avser bidrag till ferieverksamhet inom ungdomsorganisationerna för budgetåret 1986/87.

Särskilt yttrande

Principerna för framtida uppräkning av statsbidraget till ungdomsorganisationerna m. m. (punkt 2, mom. 6)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anför:

I motion Kr289 erinras om att statens ungdomsråd i sin anslagsframställning för budgetåret 1986/87 framhåller att medan grundbidraget sedan budgetåret 1981/82 höjts med 8,6 % så har konsumentprisindex (KPI) stigit med hela 36 %. Även beträffande det rörliga bidraget finns en betydande eftersläpning jämfört med KPI. Bidragen från statens ungdomsråd går till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet i form av administration, men också utbildning och utvecklingsverksamhet, stöd till den lokala verksamheten etc. Denna verksamhet påverkas naturligtvis i hög grad av de allmänna kostnadsstegringarna, som på sikt får förödande konsekvenser för organisationerna.

Vi anser därför att ungdomsorganisationerna framöver bör få ett bidrag som kompenserar för kostnadsutvecklingen. Vi kan dock inte biträda motionärernas förslag att bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet skall indexregleras.

gotab Stockholm 1986 10516